

Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 "Будівельні контракти" (П(С)БО 18), затверджене наказом Мінфіну від 28 квітня 2001 р. № 205. URL: <https://buhgalter911.com/news/>.(дата звернення: 10.10.2023).

УДК 658.274

Шендригоренко Марина,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та фінансів,
Маріупольський державний університет,
m.shendryhorenko@mdu.in.ua
<https://orcid.org/0000-0002-5841-6784>

Шевченко Любов,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту та фінансів,
Маріупольський державний університет,
l.y.shevchenko@mdu.in.ua
<https://orcid.org/0000-0003-2188-1735>

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ГОТІВКОВИХ РОЗРАХУНКІВ З МЕТОЮ ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОВЖИВАННЯМ

Військова агресія росії проти України принесла жахливі страждання та випробування мільйонам мирних жителів, а також масштабні руйнування інфраструктури. Війна вплинула на всі сфери економіки України та призвела до скорочення робочих місць, доходів, зменшення купівельної спроможності і обсягів накопичених активів.

На стан економіки України суттєво впливають знищення, ушкодження фізичних активів та інфраструктури, порушення логістики, збільшення ризиків для інвестування. Одночасно визначається зростаюча Урядом підтримка підприємців у їх прагненні продовжувати діяльність на підставі розширення виробничих потужностей, створення нових робочих місць, тощо. І як наслідок, вже простежується вища ніж очікувалося адаптивність бізнесу та населення до кризових умов.

На підставі онлайн - опитування вітчизняних підприємств можна констатувати, що проблеми ефективного використання наявних ресурсів є першочерговими [1]. Зокрема, перед керівництвом суб'єкта господарювання стоїть завдання вижити та вистояти під час воєнних дій, визначитися з асортиментом конкурентоспроможної продукції, яка буде відповідати реаліям сьогодення (включаючи допомогу українській армії, соціально незахищеним верствам населення). Це дозволить підготуватись до післявоєнної відбудови, ефективно використавши потенціал (у тому числі людський, фінансовий).

Фінансові ресурси є сукупністю грошових коштів, що знаходяться в розпорядженні підприємства та є джерелом для придбання інших видів ресурсів. Грошові кошти не є тотожними фінансовим ресурсам, а становлять лише їх частину та є найліквіднішим активом підприємства, включаючи готівку в касі, кошти на банківських рахунках в банках, депозити [2].

Необхідно до складу грошових коштів віднести ще й електронні гроші, бо вони мають такі самі характеристики як готівка. Електронними коштами виступають грошові одиниці, що є засобом платежу з електронних пристроїв, в яких вони накопичуються.

Функціонування підприємства неможливе без постійного руху грошових коштів, відповідно, адміністрації доцільно приділити суттєву увагу питанням організації обліку, контролю (зовнішнього і внутрішнього) для забезпечення ефективності процесу управління фінансовими потоками та розрахунками.

На підприємствах малого бізнесу важливим аспектом обліку операцій з готівкою є розрахунки з підзвітними особами. Враховуючи сучасні тенденції, доцільним є застосування платіжних карток для здійснення розрахунків з підзвітними особами, у тому числі, які вибувають у відрядження.

Передбачається укладання договору про відкриття корпоративного рахунку у банку, що обслуговує дане підприємство. Під час укладання договору між керівництвом підприємства та банком має бути прописано усі умови даної угоди. У договорі про відкриття корпоративного рахунку необхідно вказати: перелік осіб, яким надано право користуватися даним картковим рахунком; обмеження щодо передачі даної картки; дозволений ліміт витрат; відповідальність банку та керівництва підприємства за невиконання умов договору.

Вважаємо, що мета контролю (зовнішнього та внутрішнього) грошових коштів у касі - встановлення достовірності даних щодо їхньої наявності та руху; визначення повноти і своєчасності відображення інформації у первинних та зведених документах й облікових регістрах; перевірка правильності ведення обліку готівки і розрахунків згідно чинних законодавчих актів та прийнятої облікової політики; визначення достовірності відображення залишків у звітності підприємства.

Основні завдання зовнішнього та внутрішнього контролю грошових коштів у касі конкретизовано у рис. 1.

Внутрішній контроль на підприємстві повинен складатися із низки послідовних етапів:

- планування внутрішньої перевірки;
- підготовка до внутрішнього контролю діяльності підприємства;
- складання програми проведення перевірки;
- організація роботи на місці (об'єкті);
- документальна й фактична перевірка активів підприємства;
- систематизація матеріалів внутрішнього контролю стану активів і складання акту перевірки (звіту за результатами контролю);
- узгодження і обговорення наслідків внутрішньої перевірки на підприємстві;
- затвердження матеріалів внутрішнього контролю;
- контроль за виконанням рішень, прийнятих за матеріалами перевірки.

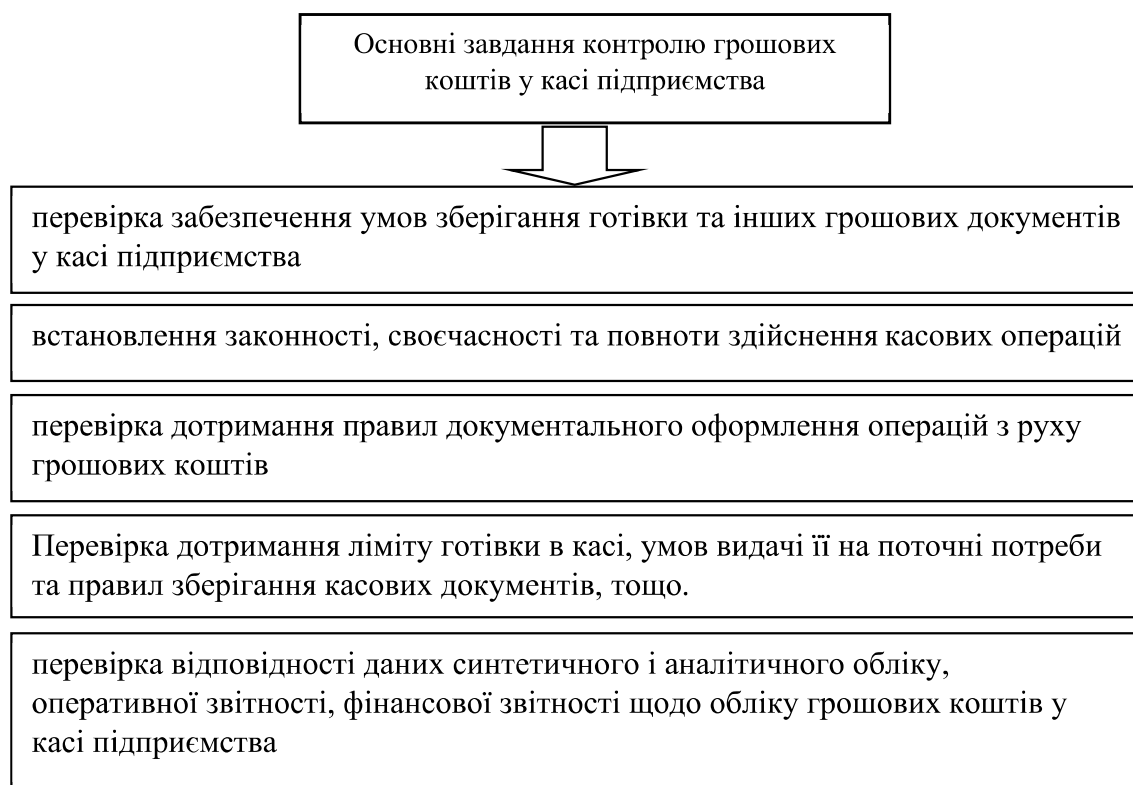

Рис.1. – Основні завдання контролю грошових коштів у касі підприємства
Складено автором.

Таким чином, дослідження проблемних питань обліку і контролю готівкових розрахунків дозволило: визначити основні положення договору про відкриття корпоративного рахунку у банку, які унеможливають зловживання; конкретизувати завдання контролю грошових коштів у касі підприємства, що дозволить підвищити ефективність контрольно - аудиторської роботи щодо своєчасного виявлення порушень та запобігання їх виникнення у майбутньому.

Список літератури

Діяльність вітчизняних підприємств під час війни в Україні: дослідження реального стану та потреб (липень 2022). Київ: Центр ресурсоефективного та чистого виробництва, 2022. 23 с.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» № 73 від 07.02.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 05.10.2023).